

NIEUWSBRIEF

蘭日

Het Holland Eiland in de baai van Yamada

Een uitgave van Stichting 'De Hofreis' • Jaargang 13 - nummer 2 - najaar 2014

Secretariaat: H. Visser-Stoltenborgh, Faunalaan 95, 3972 PP Driebergen, tel. (0343) 514 799, hennyvist@gmail.com
KvK Utrecht: 30179567 • NL35 INGB 0004 2347 98 • Redactie: info@dehofreis.nl • www.dehofreis.nl

Algemeen Nut
Beogende Instelling
ANBI

Van het bestuur

Op het moment dat ik deze bijdrage aan onze periodieke Nieuwsbrief 'schrijf' wijst de kalender 6 augustus 2014 aan. Velen van u zijn wellicht aan het genieten van een welverdiende vakantie, of hebben dit jaarlijkse vrijetijdshoogtepunt nog voor de boeg. Hoe dan ook, ik hoop van harte dat u 'straks' kunt terugkijken op een geslaagde vakantie, waaraan u nog lang mooie en goede herinneringen bewaart.

De stichting 'De Hofreis' bestond op 11 juli jl. 12,5 jaar! Wat ons betreft een mijlpaal, waarbij wij er vanuit gaan dat er nog een veelvoud van deze bestaansperiode volgt. Gezien de diverse activiteiten in de achter ons liggende en komende maanden, hebben we aan dit 'koperen' bestaan geen bijzondere aandacht besteed.

Op 29 juni jl. heeft het bestuur van 'De Hofreis' met een informatiekraam deelgenomen aan de jaarlijkse 'Wereldreis door Zeist' in de tuin van Slot Zeist. Helaas viel de publieke belangstelling voor dit evenement nogal tegen, maar dat laat onverlet dat 'De Hofreis' andermaal 'op de kaart is gezet'.

Beduidend succesvoller qua publieke belangstelling was onze Japanse Culturele Dag op 13 juli jl., met enkele honderden bezoekers. Dit evenement was door het bestuur van 'De Hofreis' georganiseerd in samenwerking met de stichting 'Slottuintheater' en speelde zich eveneens af in de tuin van Slot Zeist. Elders in deze editie leest u meer over dit buitengewoon geslaagde hoogtepunt.

Inmiddels heeft het bestuur ook de flyer over 'De Hofreis' geactualiseerd. Deze flyer geeft een gecompriëerd overzicht van de geschiedenis en de activiteiten van onze stichting.

Eind oktober/begin november a.s. verwachten wij de Nederlandse vertaling van het in het Japans geschreven boek van de heer Kimura over de geschiedenis van de contacten tussen Yamada en Nederland (en in het bijzonder met Zeist) te 'lanceren'. Wij markeren dit nu al als een nieuw hoogtepunt in het bestaan van onze stichting!

Helaas heeft het bestuur van 'De Hofreis' afscheid moeten nemen van de heer Mitsu Kadokawa als bestuurslid. Zijn bijzonder drukke werkzaamheden lieten niet langer ruimte voor zijn bestuurslidmaatschap. Gelukkig blijft de heer Kadokawa wel verbonden aan ons bestuur, maar dan in de rol van adviseur. Mitsu Kadokawa en zijn echtgenote Kinuko zijn sinds de oprichting van 'De Hofreis' verbonden aan en met het bestuur en hebben in de achter ons liggende 12,5 jaar veel betekend voor 'De Hofreis'. Voor hun beider inzet zijn wij hen zeer erkentelijk en wil ik hen, mede namens de overige bestuursleden, ook op deze plaats hartelijk dankzeggen!

Inmiddels zijn de dagen weer aan het korten. Het lijkt nog ver weg, maar wellicht is dit alweer de laatste editie van onze Nieuwsbrief in het jaar 2014. Tegen die achtergrond wens ik u oprecht een voorspoedig en gezond resterend deel van het lopende jaar!

Wim den Heijer, voorzitter

Japanse middag 2014

Het was zondag 13 juli jl. een fantastische culturele middag in de prachtige tuin van Slot Zeist. Het weer was voortreffelijk en er waren heel veel enthousiaste mensen, die met veel plezier de Japanse cultuur wilden leren kennen.

Samen met Stg. 'Slottuintheater' heeft Stg. 'De Hofreis' deze middag voor de 4e keer op deze wijze georganiseerd. Om half twee stond vrouwenzanggroep **Korage** uit Driebergen klaar om haar afwisselende repertoire ten gehore te brengen. **Yoko Kobayashi**, musicus uit Zeist zong twee prachtige Japanse popsongs en samen met het koor zong zij de Yamadasong. Het koor had deze song speciaal voor deze middag in het Japans ingestudeerd, maar

oplage: 350 ex.

Druk: Gemeente Zeist

Grafische vormgeving:
Manshot Grafimedia, Zeist

DE
H
O
F
R
E
I
S

in tegenstelling tot de rest van het repertoire werd dit niet uit het hoofd gezongen.

Om half drie traden de dansers van de Leidse Universiteit op: **'The Raiden Yosakoi Group'**, een fantastische groep enthousiaste jonge mensen, die ons een aantal Japanse dansen liet zien en beleven.

Peter Faber vertelde o.a. het Japanse sprookje Momotaro, de zoon van een perzik, waar jong en oud geboeid naar heeft zitten luisteren, gevolgd door nog een paar dansen en nog een spannend sprookje.

Om half vier kwamen de **'Hanadon Taiko Drummers'** uit Amsterdam, geweldig imponerend, jong en oud genoten er van. Vooral het laatste kwartier, toen iedereen die wilde, mocht meespelen op deze indrukwekkende drums.

In de tuin stonden kramen, die ook druk bezocht werden. Je kon er kalligraferen, origami leren, sushi eten en Japanse thee drinken. Japanse vechtsporten werden gedemonstreerd en je kon alles te weten komen over hoe je bonsaiboompjes moet verzorgen of kweken. Stg. 'De Hofreis' had zelf ook een kraam en probeerde veel mensen te interesseren voor de Japanse cultuur.

Kortom het was een geweldige middag. Het blijft fascinerend om de verschillen tussen Nederland en Japan te zien en te beleven.

Voor een fotoserie zie pag. 4.

Henny Visser-Stoltenborgh

Een dagje Tokio

Ik begon de zomervakantie dit jaar met een bezoek aan mijn vriendin en haar familie in Tokio. Ik dacht dat het warm was in Yamada, maar dat was niks vergeleken met de ongelooflijke hitte in Tokio.

De luchtvochtigheid was zo hoog dat ik wel hete soep leek te ademen. In tegenstelling tot Yamada, waar we het voornamelijk uithouden met de koele zeebriesjes, staat in Tokio overal de air-conditioning op 'standje ijsbeer'. Op de heetste dag besloten we dan ook de kinderen mee te nemen naar een karaoke box. Wat een geweldige uitvinding! Onbepert karaoke met onbepert drinken, waaronder *kakigōri* (Japans schaafts met siroop), en veel lekker ongezond eten met genoeg suiker om de kinderen zo hyper te maken dat ze zes uur later nog hun longen uit het lijf stonden te zingen en springen. Een paar borduurwerkjes en een boek later gingen we weer op weg naar huis. We stopten bij een ijskoude ijs-salon om een kilo roomijs te halen voor het avondeten. Terwijl we al bibberend stonden te wachten kwam er een groep ambulancebroeders binnenrennen omdat ze een melding hadden gekregen dat er iemand onwel was geworden van de hitte....iedereen leek dit heel normaal te vinden en ik moest mezelf even knijpen om te checken of ik niet droomde. 's Avonds werd ik in slaap gezongen door het zomerse *mi, mi, mi* van de cicaden.

De volgende dag was het iets minder warm en waagden we het om naar buiten te gaan om een klein straatfestivalletje te bezoeken. Er was van alles te doen voor de kinderen. Er werden, geblijndekt, watermeloenen stuk geslagen met honkbalknuppels, er werd een wedstrijdje paling vangen gehouden waarbij honderden palinkjes over het midden van de weg glibberden en we genoten van vele bekers kakigori. 's Avonds was er prachtig vuurwerk en moest ik me inhouden om mijn ouders niet te bellen om ze een gelukkig nieuwjaar te wensen.

Mijn laatste dag in Tokio zou ik naar de Budokan gaan om mijn basisschoolleerlingen die meededen aan de 'All Japan Kendo Championship', aan te moedigen. Ik was super voorbereid met kaarten en treintijden omdat ik een ongelooflijk '*Hōkōnchi*' (per-

soon zonder enig richtingsgevoel) ben. Wonderbaarlijk genoeg lukte het me om zonder ook maar één keer de weg kwijt te raken, de Tokio Budokan te vinden. Het zou nog een uur duren voordat de kendolerares waar ik mee had afgesproken zou komen en ik besloot dus lekker buiten in de schaduw te wachten. Overal waar ik keek zag ik groepjes Japanners in hun blauwe kendo pakken staan. Maar geen basisschoolleerlingen. Een half uur later waren er nog steeds geen leerlingen. Ik besloot de twijfel in mijn achterhoofd te negeren en met veel (misplaatst) optimisme een kijkje in de Budokan te nemen om mijn leerlingen te vinden... Tot mijn grote ontzetting was de zaal gevuld met volwassen kendoka. En jawel hoor, ik bleek in de verkeerde Budokan te zijn. Ik belde naar de kendolerares die me met luid gelach op de achtergrond uitlegde hoe ik bij de juiste Budokan moest komen. Na onderweg nog twee keer de weg kwijt te zijn geraakt arriveerde ik net op tijd in de Nihon Budokan (die tien keer zo groot was als de Tokio Budokan) om mijn leerlingen in actie te zien.

Ik heb mijn lesje geleerd. De rest van de zomervakantie blijf ik lekker in Yamada waar ik lekker in de zee kan zwemmen om af te koelen en op mijn duimpje de weg ken.

Ellen van Dam

Ellen (r.) is een Nederlandse docent, die sinds 2005 in Yamada Engelse lessen geeft aan een aantal basisscholen en twee Junior-Highscholen. Zij zorgt heel trouw voor een column in onze Nieuwsbrief.

Het geloof in geluk

Japan kent twee godsdiensten naast en door elkaar: het shintoïsme en het boeddhisme. Het shintoïsme is door en door Japans, helemaal verweven in de cultuur en legt sterk de nadruk op de natuur en op tradities. Het boeddhisme kwam later uit India via China naar Japan.

Het shintoïsme wordt beleefd bij schrijnen, het boeddhisme in tempels. Japanners zeggen vaak dat het shintoïsme voor het leven is en het boeddhisme voor de dood en het hiernamaals. Ze gaan b.v. naar de schrijn met een pasgeboren baby, tijdens de jaarwisseling en ze trouwen er. Voor begrafenissen gaan Japanners naar de boeddhistische tempel.

Voor de toerist is het verschil tussen de twee godsdiensten niet altijd even duidelijk. Maar bij een bezoek aan een shintoschrijn zijn er stevast karakteristieke herkenningspunten. Allereerst loop je onder een poort door van twee palen en twee dwarsbalken (torii). Dan volgt bijna altijd een reinigingsritueel. Bezoekers wassen op een speciale manier hun handen en spoelen hun mond voordat ze het gebouw binnengaan. Daar kun je de aandacht

trekken van goden door muntjes in een bak te gooien en in de handen te klappen (3x).

De boeddhistische tempel kent meestal geen reinigingsritueel. Er is uiteraard altijd minstens één boeddhabeeld. Interessant zijn ook de beelden van Jizo, de godheid die zich ontfermt over kinderen. De beelden hebben vaak een rood doekje om. Ook kan er speelgoed bij zo'n beeldje gelegd worden of babyvoeding. Jizo is belangrijk voor de Japanners. Wie een miskraam heeft gehad of een abortus heeft ondergaan, gaat voor het welzijn van de ziel van de ongeboren vrucht naar de tempel.

Veel tempels verkopen gelukskaartjes, vaak met algemene wensen voor bijvoorbeeld het krijgen van een baby of een gezonde oude dag, maar soms ook met nogal praktische zaken, zoals geluk in het verkeer, succes bij een examen of zelfs bescherming tegen computervirussen.

Agenda evenementen najaar 2014

- Veel informatie is te vinden op www.njv.info (Nederlands-Japanse Vereniging)
- 'Mensen van KYOTO' - foto's van Kai Fusayoshi. Van 12 september tot 16 november te zien in het Sieboldhuis in Leiden.
- 'TOMO FAIR 2014' (www.tomofair.nl) Op zaterdag 4 oktober vanaf 10.00 uur wordt de allereerste Tomofair gehouden in de Jan Massinkhal in Nijmegen. Tomofair is de grootste indoor Japanse markt van Nederland met vele kramen, diverse workshops, lectures, demo's. Veel aandacht voor cosplay, merchandise en Japanse gerechten. Organisatie door Stichting Tomocon. Kijk ook op www.facebook.com/tomoconventie

Citaten

Enkele citaten uit de verslagen van de leerlingen die in januari vanuit Yamada naar Zeist zijn gekomen:

- Ik heb het gevoel dat ik door de kans om Nederland te bezoeken een wijdere blik op de wereld heb gekregen en ik persoonlijk ben gegroeid.
- Ik ging de zee over om mijn toekomstdroom te verwezenlijken.
- Het Nederlandse stadsgezicht, dat ik voor het eerst met mijn eigen ogen zag staat nog op mijn netvlies. Het leek wel of ik in een prentenboek was beland.
- Een kwart van Nederland ligt onder de zeespiegel. Ik wilde weten, hoe ze het land beschermden tegen de zee en ik wilde kijken of wij dit in Yamada konden gebruiken bij de wederopbouw. Ik wil er over nadenken wat ik kan doen om te zorgen dat de wederopbouw in Yamada voorspoedig verloopt en of ik er actief aan kan meewerken.
- De dramalessen vond ik het meest interessant. In teamverband moesten wij nadenken hoe je het beste een bepaald voorwerp kon uitbeelden.
- Ik voelde dat door de dramalessen de communicatieve vaardigheden en het vermogen van de student om zich te uiten ontwikkeld wordt.
- Ik was erg jaloers op de vrije sfeer van deze school. Ik heb in een relaxte sfeer veel kunnen leren.
- Iedereen in Nederland heeft minstens een vuilnisbak en een fiets. Er zijn aparte wegen voor fietsers. Ik weet zeker dat dit in Yamada goed van pas zou komen.
- Ik was verbaasd dat er drink- en snoepautomaten in de school stonden.

- Ik at voor het eerst van mijn leven een maaltijd met als basis aardappelen en wat zijn de frietjes daar groot.
- Ik heb er een geweldig gezin bijgekregen en een stel fantastische vrienden.
- Ondanks dat ik de taal niet begreep lukte het toch om te communiceren met elkaar en vrienden te worden.

Japan Culinair

Wij hebben dit keer een eenvoudig ijsrecept voor u uitgekozen, dat tijdens de warme zomerdagen (en hopelijk dito nazomerse dagen) in de smaak zal vallen: Pompoen-ijs

400 gr gestoomde en gepureerde pompoen, 400 ml melk, 4 licht geklopte eidooiers, 120 gr suiker, 2 theelepels Cointreau, 1 eetlepel kurkuma, 1 eetlepel gehakte yuzu-schil, ijsmachine. Verwarm de eidooiers, suiker en kurkuma au bain-marie. Blijf roeren tot de pudding indikt en aan de achterkant van een houten lepel blijft hangen. Haal de pan van het vuur en laat de pudding afkoelen. Roer de Cointreau, gepureerde pompoen en de yuzu-schil erdoor. Doe alles in de ijsmachine en roer door tot het bevroren is. Maak het bord mooi op met een waaijer van pompoen en/of mango en een blaadje munt.

Itadaki mas!

N.B. Yuzu is een Japanse citrusvrucht, die (nog) niet overal verkrijgbaar is, maar u kunt het vinden in een goede toko. Als dat niet lukt, kiest u dan limoenschil.

Opening Orandajima House Yamada

In 2011 heeft een aantal Nederlandse bedrijven, gevestigd in Tokio, de handen ineen geslagen om Yamada te helpen om speciaal voor kinderen een bijzonder project te realiseren: een gemeenschapshuis waar zij kunnen spelen en koken en waar deskundige hulp is om hen te helpen met het verwerken van hun trauma's.

Het prachtige gebouw is een ontwerp van de Nederlandse architect Martin van der Linden, die al jaren in Tokio woont en werkt. Drie basisscholen zullen er voor hun naschoolse opvang gebruik van maken en tijdens reguliere schooluren dient het als trefpunt voor de inwoners van Yamada: een plek om samen te zijn in Yamada, waar bijna alles verwoest werd na de natuurramp in maart 2011. Op 24 mei 2014 werd het gebouw feestelijk geopend in aanwezigheid van o.a. Mevrouw Nienke Trooster, plaatsvervangend ambassadeur in Tokio en u ziet het: de kinderen zijn al aan het 'ganzenborden'! Het Orandajima House is vernoemd naar het Holland Eiland in de baai van Yamada (oranda=Holland, jima=eiland).

Nederlandse vertaling van het boek van Teiroh Kimura

Dhr. Teiroh Kimura, voormalig hoofdinspecteur Onderwijs in Yamada, heeft aan de basis gestaan van de uitwisselingen tussen Yamada en Nederland, meer in het bijzonder Zeist, waarmee sinds 2000 een officiële vriendschapsband bestaat.

Dhr. Kimura heeft een boek geschreven over de geschiedenis van de contacten tussen Yamada en Nederland sinds 1643, het jaar waarin het VOC-schip de 'Breskens' de baai van Yamada binnenvoer.

Het boek is in het Nederlands vertaald door Ellen van Dam, die al jaren als lerares in Yamada werkt. Op het moment dat deze nieuwsbrief verschijnt, wordt de laatste hand gelegd aan de Nederlandse versie, die in het najaar van 2014 zal verschijnen. De eindredactie is in handen van Reinier H. Hesselink, professor Japanse geschiedenis aan de Universiteit van Noord-Iowa, USA. Wij zullen u tijdig informeren wanneer de lancering zal zijn.

Oproep opgave mailadressen

Als u onze Nieuwsbrief per traditionele post ontvangt en u ermee akkoord kunt gaan dat wij die voortaan digitaal aan u verzenden, verzoeken wij u om ons uw mailadres op te geven. U kunt dat doen door een e-mail te sturen naar info@dehofreis.nl met in het onderwerp de tekst: digitale post. Dank u zeer bij voorbaat; het zal zeer kostenbesparend werken!

Aanbevolen literatuur

De kleurloze Tsukura Tazaki en zijn pelgrimsjaren

Auteur: Haruki Murakami.

Atlas Contact, 288 pag., januari 2014, 2e hands vanaf € 10

Een klassiek lied van verlangen, gemiste kansen en het verstrijken van de tijd. TT is opeens helemaal alleen. Zijn jeugdvrienden die zijn achtergebleven in zijn geboortestad toen hij naar Tokio ging om te studeren, willen hem niet meer kennen. En hij heeft geen idee waarom.

Het eigen lot

Auteur: Oè Kenzaburô, vertaald door M. Marshall-van Wieringen Meulenhof, 242 pag., januari 2000, 2e hands vanaf € 9,50

Hoe reageert men op de geboorte van een abnormaal kind? Vogel, een 27-jarige jongeman - met a-sociale neigingen, zoekt tot nu toe, als zich moeilijkheden in zijn leven voordeden, zijn toevlucht in een zee van whiskey. Nu krijgt hij te maken met een onmetelijk groot verdriet.

De auteur behoort tot de meest gelezen schrijvers in Japan en kreeg de Nobelprijs voor literatuur.

Nippon Couperus

Auteur: Louis Couperus

Uitg. Astoria, 256 pag, 1925, 2e hands € 18,50

Van maart - september 1922 maakten Louis Couperus en zijn vrouw Elisabeth een rondreis door Japan. Hij was de auteur van goed gelezen reisbeschrijvingen van Noord-Afrika en Spanje. Daarom vroeg de hoofdredacteur van de Haagse Post de beroemde Couperus om in zijn krant verslag te doen van zijn Japanse reis. De 32 reisbrieven zijn in 1925 gebundeld in 'Nippon'.

foto's: Fred Steensma